

KESKKONNAAMET

Tuulikki Laesson
OÜ Haven Kakumäe
Tuulikki@laesson.ee

Teie 29.04.2016

Meie 6.07.2016 nr 6-3/16/344-19

Seisukoht Kakumäe jahisadama rekonstrueerimise (ümberehitamise) keskkonnamõju hindamise aruande kohta

Austatud Tuulikki Laesson

29.04.2016 esitasite arendaja volitatud esindajana Keskkonnaametile (registreeritud Keskkonnaametis 02.05.2016 nr 6-3/16/344-13) seisukohtade küsimiseks Kakumäe jahisadama rekonstrueerimise keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) aruande eelnõu (koostaja: Osauhing Corson, töö nr 1511).

Keskkonnaamet edastas 20.05.2016 kirjaga nr 6-3/16/344-14 KMH aruande eelnõu (edaspidi KMH aruanne) seisukohtade saamiseks asjaomastele asutustele - Tallinna Linnavalitsusele, Maa-ametile, Veeteede Ametile, Harju Maavalitsusele, Keskkonnainspeksioonile ja Terviseametile. Neljalt asutuselt on laekunud vastused KMH aruande osas (vt. kirja lisad). Palume arvestada Terviseameti 17.06.2016 kirjas nr 9.3-4/3721 ja Veeteede Ameti 15.06.2016 kirjas nr 6-3-1/1879 esitatud märkustega aruande kohta.

Vaadanud läbi Kakumäe jahisadama KMH aruande, esitame järgmised märkused:

1. KMH programmi ning KMH aruande lk 30 esitatu kohaselt võib kavandatava tegevusega kaasneda mõju põhjaveele. KMH aruandes ei ole käsitletud mõju põhjaveele. Puuduvad selgitused, kas vastavaid mõjusid ilmneb või mitte. Palume täiendada. Samuti ei ole KMH aruandes käsitletud kavandatava tegevuse mõju turvalisusele (vt KMH programmi lk 18 ja aruande lk 30).
2. Aruandes kasutatakse paralleelselt mõisteid „rannakindlustus“ ja „kaldakindlustus“. Kuna Läänemere kaldaid nimetatakse rannaks, on siinkohal asjakohane kasutada ainult mõistet „rannakindlustus“. Palun aruannet korrigeerida.
3. Peatüki 2.2.2 eelviimases lõigus on kirjutatud: „Kogu rannajoonel mõlema sadama vahelisel alal on tegemist murdivate lainetega.“ Palume täpsustada, millist mõlemat sadamat on ekspert silmas pidanud.
4. Peatükis 2.3 „Rannaprotsessid“ on kasutatud nii mõisteid „kallas“, „kaldajoon“ kui ka „rand“, „rannajoon“. Palume kasutada ühesuguseid mõisteid.
5. Peatüki 2.5.1 „Merevesi“ eelviimases lõigus esineb sõna „setete“ kordus. Palume teksti korrigeerida.
6. Peatükis 2.5.2 on põhjataimestikku käsitletud vaid ühe lausega alajaotuse lõpus. Ülejäänud tekst on koopia eelnenud peatükist „Merevesi“. Palume KMH aruannet täiendada põhjataimestiku käsitlusega.

7. KMH aruandes on kalastikku ja tööde mõju kalastikule käsitletud vähesel määral. Aruande lk 21 on viide, et: „põhjalikumalt on kalastiku ülevaadet käsitletud Corson OÜ töö nr 0609 lisas 2“. Nimetatud lisa 2 - Kakumäe sadama rekonstrueerimise keskkonnamõju hindamine (töö nr AG20070130T01, OÜ Altakon, Tallinn 2007) ei ole internetist leitav. KMH-s on tehtud põgus ülevaade olulisematest liikidest ning nende kudetingimustest (peaasjalikult on käsitletud räime ja ahvenat). Parema ülevaate saamiseks tuleks käsitleda ka teisi liike (eelkõige lest) ning mõistlik oleks eelmistes hinnangutes kogutud info koondada praegusesse dokumenti.
8. Peatüki 2.7 „Kopli ja Paljassaare lahe ökoloogiline seisund“ koostamisel viidatakse uuringu „Eesti pinnaveekogude ökoloogiline seisund 2004-2008“ materjalide kasutamisele. Juhime tähelepanu, et Keskkonnaagentuuri kodulehel on leitav informatsioon Eesti pinnaveekogumite seisundi kohta 2014. a seisuga. Palume teksti korrigeerida ning infot kaasajastada.
9. Lk 31 on läbiseegi kasutatud KMH ja KSH (keskkonnamõju strateegiline hindamine) lühendeid. Palume tekst üle vaadata ja korrigeerida.
10. Lk 31 on esitatud loetelu rekonstrueerimise/ümberehitustööde käigus kavandatud tegevustest. Esimeses punktis on kirjutatud, et toimub süvendatud pinnase kaadamine mahus kuni 71 000 m³, arvestades seejuures ka vee erikasutusloas nr L.VV/323516 lubatud süvendustöid mahus 80 000 m³ ja Paljassaare kaadamisalale lubatud süvendatud pinnase kaadamist mahus kuni 9800 m³. Palume kaadamist iseloomustavat infot (lk 33, peatükk 3.2.2 „Kaadamiskoha valik“) täiendada olemasoleva loaga lubatud ja juba kaadatava 9800 m³ süvendatava pinnase mahtudega. Lisamärkusena mainime, et hetkel aruandes esitatud info on veidi eksitav, jättes mulje, nagu oleks Paljassaare lahe kaadamisalale üldse lubatud kaadata ainult 71 000 m³.
11. Peatükis 3.2.3.1 „Nooda tee ehitusega kaasnev“ viienda lõigu moodustab arusaamatu lause. Palume teksti korrigeerida.
12. Uutest asjaoludest tulenevad vee erikasutuse piirkonna koordinaadid on esitatud lk 44. Palume täpsustada, kas vee erikasutuse piirkonna koordinaadid on samad ka alternatiivi 2 ja 3 korral. Nõuetele vastavaks tunnistatud KMH programmis esitatud koordinaadid erinevad KMH aruandes esitatud koordinaatidest.
13. Keskkonnaameti hinnangul ei ole vajalik esitada peatüki 3.4 „Kavandatu vastavus säästva arengu põhimõtetele ja loodusvara kasutus“ koosseisus alapeatükki 3.4.2 „Kavandatud tegevus“. Peatükis 3.2.1 esitatud teksti kordamine vaid lisab aruandele mahtu, andmata täiendavat lisandväärtust.
14. Peatükk 4.1.1 „Piirkonnas ja Kakumäe sadama alal toimuva seosed strateegiliste planeerimisdokumentidega“ sisaldab informatsiooni planeeringualal ja selle ümbruskonnas koostatud detailplaneeringutest, Tallinna linna üldplaneeringust ning Haabersti linnaosa üldplaneeringust. Samas ei ole esitatud erinevate strateegiliste planeerimisdokumentide seost Kakumäe jahisadama detailplaneeringuga. Palume täiendada. Palume eksperdil esitada iga peatükis esitatud strateegilise planeerimisdokumendi kohta lühike ülevaade, mil moel on nimetatud dokument seotud Kakumäe jahisadamas kavandatuga. Palume eksperdil hinnata, kas nimetatud peatükk antud KMH aruandes on vajalik. Juhime tähelepanu, et KMH aruanne peab vastama KeHJS¹ § 20 lg 1 esitatud kriteeriumidele. Seos strateegiliste planeerimisdokumentidega ei kuulu nimetatud seadusest tulenevalt KMH aruandes käsitletavate teemade hulka, samuti ei tulene see nõuetele vastavaks tunnistatud KMH programmist. Seost strateegiliste planeerimisdokumentidega tuleb käsitleda vastavalt KeHJS §-s 40 sätestatule KSH aruandes. Arvestades KMH aruande mahukust ei pea Keskkonnaamet otstarbekaks täiendavate (antud juhul tegevusloa väljastamisel olulist mõju mitteomavate) teemade lisamist aruandesse.
15. Lk 48 viimane lause on lõpetamata. Palume korrigeerida.

¹ Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus - KeHJS

16. Peatükis 4.1.2 on kasutatud nimetusi „mittetulundusühing Jahisadam“ ja „MTÜ Jahisadam“. Palume selguse huvides kasutada äriregistris esitatud nime „mittetulundusühing Jahisadam“.
17. Keskkonnaameti hinnangul oleks sobilikum peatükis 4.1.2 „Praegu kehtiv vee erikasutusluba“ esitatud tekst viia KMH aruande peatükki 1.1 „Kavandatava tegevuse eesmärk ja vajadus“. Siis oleks vee erikasutusloaga seotud informatsioon kompaktselt koondatud ühte peatükki ja lihtsamini jälgitav.
18. Peatüki 4.4.2 lk 60 „Kaadamise mõju Paljassaare lahe mereelustikule ja ökoloogilisele seisundile“ on kirjutatud: „Jahisadama akvatooriumi süvendatud pinnase kaadamisel Paljassaare lahes asuvale pinnasepuiste kohta ulatub mõju Paljassaare lahes ka kaadamisalale ja selle lähialale.“ Palume eksperdil selgitada, mida on soovitud antud lausega öelda ning kuidas ja milles avaldub nimetatud mõju. Pinnasepuiste koht ongi kaadamisala.
19. Lk 61 korratakse kaks korda lauset „Alternatiiv 2 on parim, kuna selle puhul uputatakse kaadamisalale 15 000 m³ võrra vähem jahisadama akvatooriumist süvendatud pinnast“. Palume teksti korrigeerida, kuna järjestikustes lõikudes sama teksti kordamine ei anna lisainformatsiooni.
20. Lk 59 viidatakse Järviku 2002 aasta tööle (selle põhjal tehakse põhijäreldused), mida kasutatud kirjanduses ei ole. Palume täiendada.
21. Kaadamisalana soovitakse kasutada Paljassaare kaadamisala. Antud kaadamisala on sobiv, kuid kaadamist ei saa läbi viia kevadisel perioodil (orienteeruvalt aprilli keskpaik – juuni lõpp), millal toimub paljude kalaliikide kudemine (sh töenduslikult oluline räim) ning heljumi kanne kudealadele tõstab olulisel määral larvide suremust.
22. Kaadamise käsitluses tuuakse välja, et kaadamist ei saa teostada kui tuulekiirus on üle 15 m/s. KMH-s tuleks välja tuua ka argumendid, miks on valitud just selline maksimaalne tuulekiirus. Kaadamise mõju veelustikule on oluliselt väiksem, kui lubatud tuulekiirus tööde teostamiseks on väiksem kui 15 m/s. Samuti tuleks välja tuua tuulesuunad, mille puhul kaadamine tuleb peatada.
23. Lk 62 viimased kaks lõiku on taas kordus (esimesel korral nummerdatud loeteluna ja teisel korral lihttekstina). Palume eksperdil KMH aruandes esitatut korrigeerida.
24. Peatükis 4.6 „Mõju maastikule ja taimestikule“ lk 64 on kirjutatud, et: „Kuna E. Jahhu Projektbüroo OÜ töö nr 375/15 kohaselt on Nooda teel võimalik suuremate sõidukite liiklus, siis on alternatiivides 1 ja 2 tekitatud sadamasse eraldi ühistranspordipeatus, mis võimaldab vältida Lesta tänava kasutamist jalakäijate liikluseks.“ Palume eksperdil hinnata, kas nimetatud teema – ühistranspordi peatuse asukoht ja jalakäijate liikumise võimalused on vaja käsitleda just nimetatud peatükis. Palume lisada selgitav lause, kuidas ühistranspordipeatuse tekitamine Nooda teele välistab jalakäijate liikumist Lesta tänaval.
25. Kaks lk 69 esitatud leevendavatest meetmetest (välisõhu kaitseks) on õigusaktidest tulenevad nõuded ning seega pole tegemist leevendava meetmega vaid õigusnormiga, mida tuleb nagunii rakendada.
26. Palume lk 73 paremini välja tuua, kas ja milliseid loetletud valgussaaste vähendamise võimalusi kasutatakse konkreetselt Kakumäe jahisadamas. Palume lisada selgitus, millised on loodussõbralikud valgustid.
27. Palume ümber sõnastada lk 77 eelviimane lõik. Hetkel esitatud lauses ei ole välja toodud, kes peab tegelema jäätmete sortimise ja liigiti kogumisega.
28. Palume täiendada KMH aruande peatükki 6 „Kaudne mõju, kumulatiivne mõju ja koosmõju“. Palume selgitada, kuidas seostuvad omavahel tabelid 6.1, 6.2 ning 6.3 ning mille alusel on valitud tabeli 6.3 maatriksi komponendid. Kõiki nimetatud komponente ei ole eelnevalt KMH raames hinnatud. Palume täiendada.
29. Punktis 4.4.2, leheküljel 60 on kirjutatud: „Kaadamisala korduval kasutamisel tulevikus võib piirkonnas tekkida muutusi liigilises koosseisus ja arvukuses, kuivõrd ala jääb sügavamale kui aktiivne tsoon“. Palume antud lause asjakohasust hinnata arvestades, et kaadamine toimuks sügavamal kui aktiivne tsoon, kus mõjutatav elustik puudub või on

- vähene. Juhul, kui korduva kaadamisega võib teatud teguritel (nt heljumi levik) toimuda liigilise koosseisu ja arvukuse muutused, palume need välja tuua.
30. Peatükis 4.5 on jõutud järeldusele, et võrreldavates alternatiivides on linnustiku osas parimaks alternatiiviks 2, kuna kaadamisalale uputatakse akvatooriumi süvendamisel saadud pinnast 15 000 m³ vähem. Keskkonnaametile jääb arusaamatuks kuidas saab alternatiiv 2 olla parim, kui selle käigus toimub ehitustegevus (müra), toimub tahkete ainete uputamine, süvendamine, kaadamisaluste liikumine ning kaadamine, kui alternatiiv 3 ehk 0-alternatiivi puhul selliseid tegevusi ei toimu. Palume täiendavalt selgitada.
Juhime tähelepanu ka sellele, et reaalselt ei ole alternatiiv 3 ehk 0-alternatiiv teostatav, kuna hetkel teadaoleva informatsiooni põhjal ei ole algse projekti järgi võimalik sadamat rajada. Seega pole alternatiiv 3 reaalselt teostatav ning peaks pigem käsitlema kavandatavast tegevusest loobumist ehk siis olukorda, kus juba osaliselt rajatava sadama ümberehitamisest loobutakse.
 31. Peatükis 5 „Natura hindamine“ on hinnatud ka muid mõjusid (näiteks mõju Paljassaare hoiualale). Juhime tähelepanu, et vastavalt juhendmaterjalile „Juhised Natura hindamise läbiviimiseks loodusdirektiivi artikli 6 lõigete 3 rakendamisel Eestis“ (koostanud A. Aunapuu ja R. Kutsar, 2013), mis on ka üheks KMH aruande Natura hindamise peatüki alusdokumendiks, peab Natura hindamise peatükk sisaldama ainult asjakohast teavet Natura ala ehk siinkohal Paljassaare linnuala kohta. Palume koondada informatsioon, mis ei puuduta Natura alasid, muudesse asjakohastesse peatükkidesse.
Ühtlasi juhime tähelepanu, et Natura hindamisel ei ole hinnatud võimalikke kumulatiivseid mõjusid ning ei ole antud hinnangut kaadamisega seotud aluste sagedasemast liikumisest tulenevale mõjule linnuala vahetus läheduses. Palume aruannet täiendada.
 32. KMH aruandes esineb mitmeid lõpetamata lauseid (puudub lauset lõpetav kirjavahemärk). Palume KMH aruanne üle vaadata, vajadusel laused lõpetada ning lisada puuduvad kirjavahemärgid.
 33. Lk 101 teise leevendusmeetme esimeses lauses korrigeerida sõna „larv“ kirjaipilti.
 34. Peatükis 8.2 „Sadama eksploatatsiooniga seotud võimalikud negatiivsete keskkonnamõjude vältimise meetmed ja ohutusnõuded“ on kirjutatud, et sadamas peab olema võimaliku avariolukorra tegutsemise juhend (reostuse lokaliseerimise ning likvideerimise kava) ning vajalik esmane tehnika. Palume ära märkida reostustõrje esmase tehnika tegelik sisu.
 35. Peatükis 9.1 „Kokkuvõte“ on üksteist kordavad punktid – 12-13 ning 14-15.
 36. Punktis 30 on kirjutatud, et Eesti riik on oma regionaalpoliitika suunanud kõigi regioonide kiire ja ühtlase arengu tagamisele ja sellest tulenevalt on riigi jaoks uute turismitõmbekeskust omavate piirkondade väljaarendamine positiivne. Keskkonnaameti hinnangul ei arenda uue tõmbekeskuse loomine juba niigi supertõmbekeskuseks olevas Tallinnas regionaalpoliitikat ühtlustamise suunas ning tegemist ei ole uue tõmbekeskust arendava piirkonna loomisega regionaalpoliitika kontekstis.

Palume KMH aruande eelnõu täiendamisel arvestada esitatud ettepanekutega.

Lähtuvalt KeHJS § 20¹ lg 1 ja § 15¹ lg 6 palume aruandes teostada parandused ja täiendused ning selgitada seisukohtade arvestamist või põhjendada arvestamata jätmist.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Rein Urman
keskkonnakasutuse juhtivspetsialist
Harju-Järva-Rapla region

Lisad:

1. Keskkonnainspektsiooni kiri (allkirjastatud 31.05.2016)
2. Terviseameti Põhja talituse 17.06.2016 kiri nr 9.3-4/3721
3. Veeteede Ameti 15.06.2016 kiri nr 6-3-1/187
4. Maa-ameti 27.06.2016 kiri nr 6-3/16/10200-2

Teadmiseks: Osühing Corson toomas@corson.ee

Ester Pindmaa 384 8744
ester.pindmaa@keskkonnaamet.ee

Arno Sildos 674 4813
arno.sildos@keskkonnaamet.ee

Märt Kesküla 463 6823
mart.keskyla@keskkonnaamet.ee

Nele Väits 674 4823
nele.vaits@keskkonnaamet.ee